

af Landet, hvor Priserne paa Hvede og Rug for Diebliffet ere næsten lige høie. Dette er navnlig Tilfældet paa Verne-Lolland og Falster, hvor Rugen i Aar er i høi Grad mislykket. Der er altsaa Hvedebrød betydeligt billigere end Rugbrød, naar man tager Hensyn til de nærende Dele, det indeholder. Naar man bedømmer Hvede og Rug efter de Stoffer, som udgjøre den væsentlige Næring, de kvælstofholdige Stoffer nemlig, da indeholder Hvede 20½ pCt. og Rug neppe 14 pCt. Der er altsaa en betydelig Forskjel paa disse Sædarteres nærende Gyne, og det er under de gangbare Middelpriiser, jeg har nævnt, aldeles afgjort, at, selv om Hveden staaer 20 a 25 pCt. høiere end Rugen, er Hvedebrød et billigere Næringsmiddel end Rugbrød, ikke at tale om, naar Priserne paa dem ere lige høie. Det forekommer mig af dette Hensyn at være noget betænkeligt at udelukke Landboerne fra ogsaa at levere Hvedebrød til Kjøbstæderne, saameget mere som Sagen stiller sig for mig saaledes, at det Afbræk, Bagerne derved vilde lide, vil blive høist ringe. Vistnok vil den Forestilling, som man derom vil gjøre sig, blive, som den høitagtede Indenrigsminister bemærkede ved Sagens forrige Behandling, langt værre, end det i Virkeligheden vil stille sig, og man maa i saa Henseende vel betænke, at Landbagerierne ligge i en større Afstand fra Byerne, sædvanligviis ikke nærmere end en halv Mil, og at Transporten altsaa medfører en Beføstning, som gjør, at Kjøbstædbagerne blive gunstigere stillede. Man maa fremdeles betænke, at der ikke er Grund til at frygte for, at der vil opstaae nye Bagerier, da den Tid, hvori det er tilladt at indføre Brød i Kjøbstæderne, neppe vil vare eet Aar. Det forekommer mig derfor, at, naar den hele Lov væsentlig skal have nogen betydelig Indflydelse og lindre Nøden for den trængende og fattige Klasse, vil det være nødvendigt, at det bliver tilladt at indføre ikke blot Rugbrød men ogsaa Hvedebrød.

Indenrigsministeren: Den Omstændighed, som den ærede Taler, der sidst talte, paaberaabte sig, finder — troer jeg — sit fornødne Hensyn derved, at det Lovudkast, der blev vedtaget af Folkethinget ved Sagens 2den

Behandling, og som man nu i en vis Henseende vil føre tilbage hertil i Følge et ved dennes 2den Behandling vedtaget Ændringsforslag, ikke blot angik Rugbrød, men udtrykkeligt omfattede ogsaa Brød af grovtmalet Meel, altsaa ogsaa grovt Brød af Hvede. Forøvrigt vilde den Omstændighed, at der ordentligviis kun er saa Hvedebrødsbagerier paa Landet, og at de ligge i en fjern Afstand fra Kjøbstæderne, saa at de kun med stor Besværslighed kunne affatte deres Hvedebrød i Kjøbstæderne, især naar de ikke kunne anlægge større Bagerier, ikke kunne gjælde Noget, naar det enten ved et nyt Ændringsforslag, saaledes som det er fremsat under Nr. 2, eller ogsaa ved en Fortolkning af de Udtryk, der ere brugte i den ved 3die Behandling i Folkethinget vedtagne Lov, kan udbringes af Loven, at man kan anlægge saamange Hvedebrødsbagerier paa Landet, som man vil; thi, bliver det Regel, at der kan anlægges saamange Hvedebrødsbagerier paa Landet, som man vil, saa vil Følgen deraf mulig blive, at Kjøbstæderne fortrinsviis blive forsynede med Brød fra Landet, og at Kjøbstædbagerne derved blive udelagte, og den Bemærkning, at der ikke er nogen Fare for, at der skulde danne sig mange saadanne Hvedebrødsbagerier paa Landet, siden her blot er Spørgsmaal om en Lov, der skal gjælde for eet Aar, taber meget af sin Vægt, naar man tager Hensyn til, at det virkelig af Mange vil formodes, at, naar man først i Kraft af nærværende Lov har anlagt Bagerier paa Landet, og man dernæst kunde gjøre det antageligt, at man derved havde forsynet Kjøbstæderne paa en Tid, da Brødsforsyningen var vanskelig, saa vilde man nok faae Ret til fremdeles at fortsætte denne Næring. Efter Forslaget, saaledes som det blev vedtaget ved 3die Behandling i Folkethinget, skulde Loven jo gjælde indtil 1ste November næste Aar, og denne Termin er netop forsættelig antagen ved 3die Behandling af den Grund, at Rigsdagen da paany er samlet, og at altsaa Loven kunde blive fornyet, hvis man dertil fandt Anledning; dette vil vist forstaaes af Mange, som om en saadan Fornyelse kan ventes, og altsaa er det troligt, at der under de nævnte Forudsætninger vil blive anlagt flere Hvede-